

VYRIAUSYBĖS ATSTOVO VILNIAUS APSKRITYJE TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, tel. (8 5) 261 73 66, faks. (8 5) 261 73 66, el. p. vatvilnius@lr.v.lt,
<http://vatvilnius.lrv.lt> Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188742632

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2019-03-20 Nr. 3-47
Į 2019-03-12 Nr.1D-1378

DĖL NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Teisės aktų informacinėje sistemoje pateiktas derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Pagrindų įvesti laikiną tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje buvimo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas (toliau – Nutarimo projektas).

Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrityje tarnyba (toliau – Tarnyba), susipažinusi su Nutarimo projektu, teikia šias pastabas:

1. Lietuvos Respublikos laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 4 dalis numato Vyriausybės pareigą nustatyti tvarką, pagal kurią Vyriausybė, prieš teikdama motyvuotą siūlymą Seimui laikinai įvesti tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje, turi įvertinti tiesioginio valdymo pagrindų, numatytų Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 1–4 punktuose, buvimą. Atsižvelgdami į minėtą įstatymo Nuostatą bei į Nutarimo projekto turinį, manome, jog parengtas Nutarimo projektas neatitinka įstatymo leidėjo keliamo tikslo, nes iš esmės reglamentuojama ne Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 1–4 punktuose nurodytų pagrindų įvertinimo tvarka, o Vyriausybės atstovų ir kitų institucijų savalaikis informacijos teikimas Vyriausybės kanceliarijai. Projekte nėra taisyklių, kriterijų ir vertinimo standarto, kurie vienodai apibrėžtų Įstatyme nustatytų pagrindų buvimo vertinimą ir tuo pačiu suteiktų galimybę, laikantis vienodų standartų, motyvuoti siūlymą įvesti laikiną tiesioginį valdymą savivaldybėje.
2. Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 4 dalimi, pagrindų, numatytų Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 1–4 punktuose įvertinimas (tiek teisinis, tiek politinis) yra priskirtas išimtinai Vyriausybės kompetencijai. Konstitucinis teisinės valstybės principas bei viešojo administravimo principai įpareigoja viešojo administravimo subjektus veikti įstatymuose nustatytos jos kompetencijos ribose. Todėl tiek Vyriausybės atstovas, tiek kitos institucijos, turi įgaliojimus teikti išvadas (nuomonę), turimą informaciją tik savo kompetencijos klausimais: t. y., vykdant priskirtus įgaliojimus, konstatuojant faktus arba pranešant kompetentingam asmeniui apie susiklosčiusią faktinę padėtį, apie kurią sužinojo vykdydama jai priskirtus įgaliojimus. Todėl atsižvelgiant į tai:
 - 2.1 Nutarimo projekto 2 punkte nurodytas subjektas (Vyriausybės atstovas) turėtų būti keičiamas kitu subjektu, kuris turi įgaliojimus konstatuoti Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytų aplinkybių buvimą. Į Vyriausybės atstovo kompetenciją nepatenka Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatyto pagrindo aplinkybių vertinimas. Kėsinimasis į valstybės teritorijos vientisumą bei konstitucinę santvarką – yra baudžiamosios ir baudžiamojo proceso teisės dalis. Nustatyti šio pagrindo buvimą gali prokuroras ar ikiteisminio tyrimo institucija, turinti įgaliojimus rinkti įrodymus apie šios nusikalstamos veikos sudėtį.

2.2 Nutarimo projekto 3 punkte nepagrįstai apsiribojama tik Vyriausybės atstovo institutu dėl Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 2 punkte numatyto pagrindo buvimo. Vyriausybės atstovas disponuoja informacija apie teismų priimtus sprendimus tik bylose, kuriose Vyriausybės atstovas yra proceso šalis. Tuo tarpu yra ir kitų institucijų, kurios pagal joms priskirtus įgaliojimus, manydamos, kad savivaldybės tarybos sprendimai prieštarauja įstatymams, taip pat turi teisę/pareigą skusti savivaldybių tarybų sprendimus teismui (pvz., prokuratūra, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija ir kt.). Gali būti ir individualios bylos, kuriose yra šurkščiai pažeidžiamos asmens ar asmenų grupės teisės. Todėl Nutarimo projekto 3 punktas turėtų būti keičiamas, praplečiant subjektų, turinčių pareigą teikti informaciją, sąrašą.

Be to, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punktu, teisėkūroje turi būti vadovujamasi ir aiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, **tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas**. Todėl norint įvertinti šiame Įstatymo punkte esančio pagrindo buvimą, turėtų būti aiškiai apibrėžiama „šurkštaus pažeidimo“ sąvoka. Priešingu atveju, tai suponuoja subjektyvų ir galimai neskaidrų šios pagrindo vertinimą.

2.3 Siūlome išbraukti Nutarimo projekto 6 punkto pirmą pastraipą, nes, kaip jau buvo minėta, šių aplinkybių vertinimas nepriskirtas Vyriausybės atstovo kompetencijai. Taip pat siūlome koreguoti ir šio punkto antrą pastraipą, nurodant, kad „*Jei Vyriausybės kanceliarija informaciją apie Įstatymo 2 straipsnio 3 dalies 3–4 punktuose nurodytų pagrindų buvimą gauna iš kitų informacijos šaltinių, ji per 3 darbo dienas šią informaciją nusiunčia Vyriausybės atstovui, kad šis pateiktų turimą informaciją apie nurodytų aplinkybių buvimą. Vyriausybės atstovas turimą informaciją pateikia ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo tokio prašymo gavimo*“⁴. Dar kartą akcentuojame, kad Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių vertinimas priskirtas išimtinai Vyriausybės kompetencijai, todėl Vyriausybės atstovas gali tik pateikti faktus, įrodančius/paneigiančius šių aplinkybių egzistavimą, o ne nuomonę, kuri yra atitinkamo subjekto subjektyvus supratimas.

3. Nutarimo Projekto 4 punkte nurodyta, kad *Teikiant pasiūlymą dėl laikino tiesioginio valdymo įvedimo šiame punkte nurodytu pagrindu, Vyriausybės kanceliarijai turi būti pateikiama visa turima informacija, susijusi su šio pagrindo atsiradimu ir pagrindimu*. Pažymėtina, jog teisės aktai nesuteikia teisės Vyriausybės atstovui teikti siūlymus įvesti tiesioginį valdymą savivaldybės teritorijoje. Todėl siūlome išbraukti šio sakinio dalį „*Teikiant pasiūlymą dėl laikino tiesioginio valdymo įvedimo šiame punkte nurodytu pagrindu...*“⁵.
4. Tarnybos nuomone, taip pat taisytinios ir Nutarimo projekto nuostatos, kuriose minimas siūlymas Seimui „neįvesti“ tiesioginį valdymą (pvz. 2 p, 7-9 punktai). Nuostatos dėl siūlymo *neįvesti* laikino tiesioginio valdymo turėtų būti išbraukiamos, nes to nenumato ir Įstatymas.
5. Projekte numatyti terminai galimai nėra proporcingi priimamam visai vietos savivaldos bendruomenei reikšmingam sprendimui. Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje institutas yra skirtas kraštutiniams atvejams, kada jį įvedus yra apsaugomi tiek konkrečios savivaldybės, tiek viešieji interesai apskritai, todėl tokių pagrindų vertinimui skirtas laikas gali užkirsti kelią motyvuoto ir pagrįsto sprendimo priėmimui.